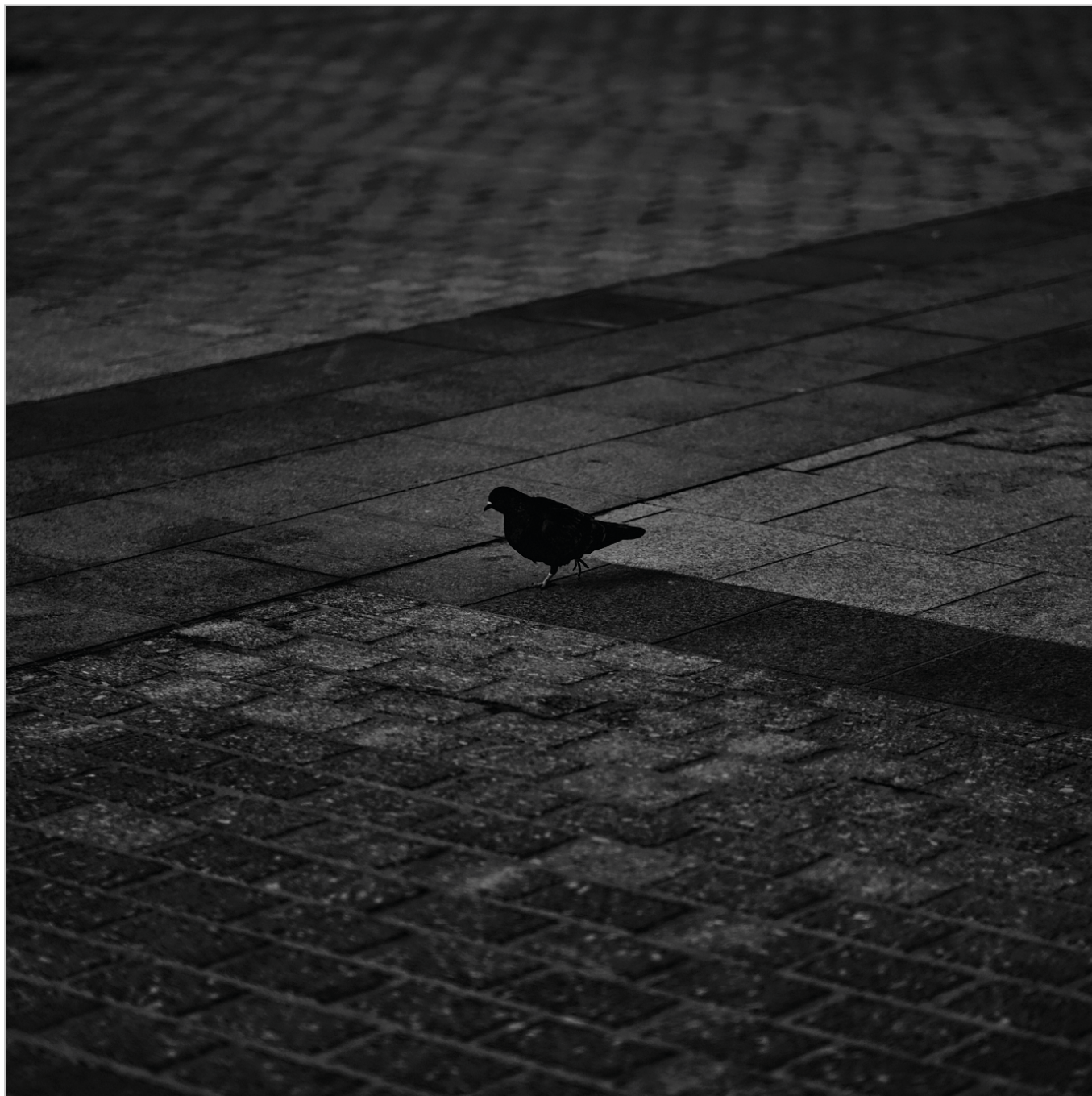

Uniwersytet Rzeszowski
ur.edu.pl

Gazeta Uniwersytecka

nr 2 (112) —————
Marzec / Kwiecień 2020
ISSN 1642-6797

Temat numeru

*Uroczyste promocje
doktorów i doktorów
habilitowanych*

Z życia uczelni

*Otwarcie Centrum
Symulacji Medycznej*

Do poczytania

*W Sztokholmie przed
Noblem i dla Nobla*

Kultura i sztuka

O artyście niepokornym

Uniwersytet Rzeszowski
ur.edu.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 1642–6797

Druk: ZIMOWIT

Adres Redakcji:

35–959 Rzeszów,

al. Rejtana 16c,

tel. 17 872 10 26

gazetaur@ur.edu.pl

Redakcja

Maciej Ulita

Ewa Krzyżanowska

Aleksandra Kułak

Katarzyna Wojnar

Projekt okładki i layoutu

Kamil Skrzypiec

Nakład: 800 szt.

4 Obyś żył w ciekawych czasach

Z życia uczelni

5 Z obrad Senatu

Nominacje

6 Uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych w Uniwersytecie Rzeszowskim

9 Habilitacja

Konferencje i seminaria

10 XII Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu

11 Nowoczesna II Rzeczpospolita

Do poczytania

12 W Sztokholmie przed Noblem i dla Nobla

14 Wydawnictwo UR poleca

Kultura i sztuka

15 O artyście niepokornym

Wydarzenia

17 Relacja z Nocy Biologów

18 Orientation Day

20 Otwarcie Centrum Symulacji Medycznej

22 Zespół WiredTeam na konkursie w Pradze

23 Czy w XXIII edycji ogólnopolskiego konkursu **Austria – kraj i mieszkańcy** uczestnicy z naszego regionu znów zajmą czołowe lokaty?

Studencki uniwersytet

24 Obóz zimowy

Na sportowo

25 Zwycięstwo UR w Akademickich Mistrzostwach Podkarpacia w Piłce Siatkowej Mężczyzn

Gazetę Uniwersytecką wydaje Uniwersytet Rzeszowski za zgodą Rektora. Autorzy tekstów i współpracownicy nie otrzymują honorariów za publikacje. Zastrzegamy sobie prawo skracania, adiustacji tekstów i zmiany tytułów.

Obyś żył w ciekawych czasach

Maciej Ulita

Niektórzy twierdzą, że chińskie, inni, że żydowskie – nie zmienia to faktu, że mowa o przekleństwie głoszącym – „obyś człowieku żył w ciekawych czasach” – no to mamy...

W chwili pisania tego tekstu nie mam pojęcia, co się wydarzy, ale ciekawie już jest. Jako Uniwersytet zdajemy egzamin z gotowości do reagowania na zmieniającą się niezwykle dynamicznie rzeczywistość i, póki co, wygląda to dobrze. W zaistniałej sytuacji, jak rzadko kiedy, mamy szansę pokazać, że zdrowy rozsądek cechujący akademików pomaga radzić sobie z nieprzewidywanym. W tym miejscu apeluję do wszystkich członków społeczności akademickiej naszej Alma Mater o zachowanie spokoju i kierowanie się zdrowym rozsądkiem właśnie.

Nie chciałbym popaść w nadmierny patos (raczej się nie uda), ale dla dobra nas wszystkich myśli i idee muszą trwać, a zatem i my też. W obliczu pandemii spoczywa na nas rola drogowskazów i ostoji normalności.

Niezależnie od ilości fake newsów, faktycznej liczby chorych, zarażonych czy wreszcie ofiar tzw. koronawirusa idźmy mentalnie za słowami Wojciecha Młynarskiego:

*Raz Noe wypił wina dzban
I rzekł do synów: Oto
Przeciki z samej Góry mam –
Chłopaki, idzie potop!
Widoki nasze marne są
I dola przesądzona,
Rozdzieram oto szatę swą-
Chłopaki, jest już po nas!
A jeden z synów – zresztą Cham –
Rzekł: Taką tacie radę dam:
Róbmy swoje!
Pewne jest to jedno, że
Róbmy swoje!
Póki jeszcze ciut się chce,
Skromniutko, ot, na własną miarkę
Zmajstrujmy coś, chociażby arkę!
Tatusiu:
Róbmy swoje! Róbmy swoje!
Może to coś da – kto wie?*

Niezależnie od tego, w jak bardzo ciekawych czasach żyjemy, chcemy, działajmy, zmieniamy i majstrujemy. Krótko mówiąc – róbmy swoje z wiarą, że „to coś da”.

Rektorzy Uniwersytetu Rzeszowskiego podczas obrad Senatu
Fot. M. Święcicki

Z obrad Senatu

Marzena Czyż-Karnas

Obrady Senatu **27 lutego** br. JM Rektor prof. dr hab. Sylwester Czopek rozpoczął od przywitania nowych członków – p. dr Beaty Sagan, dr Magdaleny Kwolek-Mirek oraz studenta Mateusza Koszorka.

Przyjęty porządek obrad w głównej mierze skoncentrowany został na wprowadzeniu zmian w przyjętych wcześniej wewnętrznych aktach prawnych.

W Statucie Uniwersytetu Rzeszowskiego uregulowano kwestię przyznawania nagród Rektora, nadawania orderów, odznaczeń, nagród państwowych i resortowych oraz uszczegółowiono zasady powołania kierownika uniwersyteckiej jednostki klinicznej. W regulaminie wyborczym wprowadzono zmiany wynikające z konieczności dostosowania go do obowiązującego Statutu – doprecyzowano m. in. podział mandatów w wyborach do Senatu UR, natomiast w Regulaminie pracy UR wprowadzono zmiany wpływające na kompetencje poszczególnych organów

oraz osób pełniących funkcje kierownicze na UR, w tym także w zakresie ustalenia szczegółowych obowiązków nauczycieli akademickich, co usprawni procedurę związaną z ustalaniem obsady kadrowej kierunków studiów.

W porządku obrad znalazły się również rekomendowane przez Kolegium Nauk Medycznych wnioski o przyznanie Medalu Wielkiego Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr Iris Pigeot-Kübler oraz prof. dr. Wolfgangowi Ahrensowi, będące wyrazem uznania i szacunku dla ich działalności oraz zasług na rzecz rozwoju naukowego i dydaktycznego pracowników Kolegium.

W bloku spraw dydaktycznych, na wniosek prorektora ds. studenckich i kształcenia, dra hab. Wojciecha Walata, prof. UR, dokonano zmian w uchwale nr 462/06/2019 Senatu UR z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków

studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2020/2021 oraz sprostowano oczywiste omyłki pisarskie w uchwale 460/06/2019 Senatu UR z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie programów studiów w UR.

Ponadto zaaprobowano wniosek Kolegium Nauk Społecznych o ustalenie programów studiów dla kierunku: *pedagogika specjalna* (jednolite studia magisterskie, studia stacjonarne o profilu praktycznym), a także o utworzenie nowych kierunków studiów podyplomowych: *finanse publiczne z elementami rachunkowości budżetowej* oraz *nauczanie informatyki w szkole*.

Wszystkie punkty posiedzenia dotyczące kształcenia poprzedzone zostały pozytywną rekomendacją senackiej Komisji ds. Kształcenia.

Uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych w Uniwersytecie Rzeszowskim

25 lutego 2020 r. w Auli Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się uroczysta promocja doktorów i doktorów habilitowanych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wydarzeniem, które również miało miejsce tego dnia, było przyznanie Nagród Rektora UR. Od ostatniej promocji doktorskiej upłynęło pół roku. W tym okresie 42 adeptów nauk humanistycznych, społecznych, biologicznych, rolniczych i nauk o zdrowiu, na mocy uchwał odpowiednich rad kolegiów i wydziałów Uniwersytetu, uzyskało stopnie doktora i doktora habilitowanego.

Z Kolegium Nauk Humanistycznych w grupie doktorów habilitowanych wypromowani zostali:

Dr hab. Krzysztof Mroczkowski – stopień doktora nauk humanistycznych uzyskał na Wydziale Socjologiczno-Historycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego w 2008 roku. Rozprawa doktorska dotyczyła *Operacji zrzutowych lotnictwa aliantów zachodnich i funkcjonowania zrzutowisk AK na terenie dystryktu krakowskiego i galicyjskiego w latach 1941–1944*. Zainteresowania naukowe dra Mroczkowskiego oscylują wokół konfliktów międzynarodowych ze szczególnym uwzględnieniem Bliskiego Wschodu, natomiast drugim obszarem jego zainteresowań jest lotnictwo. Od 1999 roku po dzień dzisiejszy związany jest z Muzeum

Lotnictwa Polskiego w Krakowie, gdzie pełni obowiązki m.in. zastępcy dyrektora ds. naukowych. Ponadto od 2010 roku jest związany z Instytutem Historii na Uniwersytecie Rzeszowskim jako adiunkt. Dr hab. Krzysztof Mroczkowski to autor oraz współautor wielu publikacji zwartych i artykułów naukowych z zakresu historii i muzealnictwa. Do głównych osiągnięć naukowych dra Mroczkowskiego zaliczyć należy monografię pt.: *Wojna i Pokój dla Galilei. Militarne i polityczne konfrontacje Organizacji Wyzwolenia Palestyny i Państwa Izrael na terytorium Libanu w latach 1970–1985*.

Z Kolegium Nauk Przyrodniczych w grupie doktorów habilitowanych wypromowani zostali:

Dr hab. Edmund Hajduk – w styczniu 2001 roku, na podstawie uchwały, Rada Wydziału Rolniczego AR w Lublinie nadała dr. inż. Hajdukowi stopień doktora nauk rolniczych w zakresie agronomii na podstawie rozprawy doktorskiej pt.: *Zmiany wybranych właściwości chemicznych w glebach objętych wpływem zanieczyszczeń przemysłowych w Polsce południowo-wschodniej*. Badania naukowe dr inż. Edmunda Hajduka skupiały się m.in. wokół zagadnień takich, jak: właściwości gleb i skład chemiczny roślin środowisk uprzemysłowionych i zurbanizowanych; wybranych właściwości gleb i roślin południowo-wschodniej Polski czy produktywności i przydatności wybranych roślin do celów energetycznych oraz fitoremediacji środowiska glebowego lub wodnego. Publikacją wskazaną przez Edmunda Hajduka we wniosku o wszczęcie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego była monografia pt.: *Wpływ osadów ściekowych na bioakumulację pierwiastków śladowych w biomacie wierzby energetycznej (Salix viminalis L.) i właściwości gleby lekkiej*.

Dr hab. Piotr Kuźniar – stopień doktora nauk rolniczych w zakresie inżynierii rolniczej – agrofizyka i fizyka materiałów roślinnych uzyskał w 2000 r. Promotorem rozprawy doktorskiej dr. inż. Kuźniara pt.: *Wpływ wybranych czynników na podatność strąków fasoli na pękanie w aspekcie mechanicznego zbioru* był dr hab. inż. Stanisław Sosnowski. Obecnie pracuje w Zakładzie Inżynierii Produkcji Rolno-Spożywczej (Kolegium Nauk Przyrodniczych). Jest współautorem podręcznika: *Przewodnik do ćwiczeń laboratoryjnych z fizyki i agrofizyki* (Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego). 12 grudnia 2019 roku Rada Kolegium Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego, po zapoznaniu się z pozy-

tywną uchwałą Komisji Habilitacyjnej, nadała dr. inż. Piotrowi Kuźniarowi stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo.

W grupie promowanych doktorów znaleźli się:

Z Kolegium Nauk Humanistycznych:

- Dr Barbara Jachym
- Dr Edyta Krutysz
- Dr Anna Uytterhaegen
- Dr Dawid Wal
- Dr Mirosław Czarnik
- Dr Krystyna Gielarek-Gorczyca
- Dr Beata Sołczyk
- Dr Joanna Admik-Proksa

- Dr Wojciech Rajpold
- Dr Nina Glińska
- Dr Iwona Długoń
- Dr Renata Mazurkiewicz
- Dr Wojciech Hanus
- Dr Wiesław Kisiel
- Dr Damian Kutyla
- Dr Zbigniew Sawicki

Z Kolegium Nauk Medycznych:

- Dr Agnieszka Lintowska
- Dr Danuta Burdzy
- Dr Grzegorz Kucaba
- Dr Olga Wolińska
- Dr Sabina Krupa
- Dr Anna Bejster
- Dr Izabela Sałacińska
- Dr Marek Cieśla

Z Kolegium Nauk Przyrodniczych:

- Dr Barbara Drygaś
- Dr inż. Roman Maślanka
- Dr Olga Świder
- Dr Magdalena Koziarz
- Dr Marta Jańczak-Pieniążek

Z Kolegium Nauk Społecznych:

- dr Mariusz Pyra
- dr Anna Szkoła
- dr Kinga Sulejman
- dr Mariola Kinal

Serdecznie gratulujemy wszystkim wypromowanym doktorom i doktorom habilitowanym.

Druga część uroczystości poświęcona była wręczeniu Nagród Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego. Otrzymali je:

I. Nagrody za tytuł profesora:

- prof. dr hab. Grata Paweł
- prof. dr hab. Pelisiak Andrzej
- prof. dr hab. Rybicka Małgorzata

II. Nagrody za habilitacje:

- dr hab. Bilek Maciej
- dr hab. Chaber Radosław
- dr hab. Dąbrowski Mariusz
- dr hab. Leniowski Konrad
- dr hab. Kościółek Anna
- dr hab. Kus-Liśkiewicz Małgorzata
- dr hab. Maroń Grzegorz
- dr hab. Pękala Barbara
- dr hab. Puszczałowska-Lizis Ewa
- dr hab. Stępień-Załużka Beata
- dr hab. Stojak Grażyna
- dr hab. Szemela Krzysztof
- dr hab. Więch Paweł

III. Nagrody zespołowe

- prof. dr hab. Grata Paweł
- prof. dr hab. Pawłowska Agnieszka
- mgr Wielgus Natalia
- mgr Pikus Anna
- dr hab. Pązik Robert
- dr hab. Węgrzyn Ewa
- dr hab. Wnuk Maciej
- mgr Bielań Małgorzata
- mgr Czechowski Rafał
- mgr Tomaszewska Anna
- mgr Strzelczyk Justyna

Redakcja

Fot. M. Świącicki

Habilitacja

Kolegium Nauk Humanistycznych

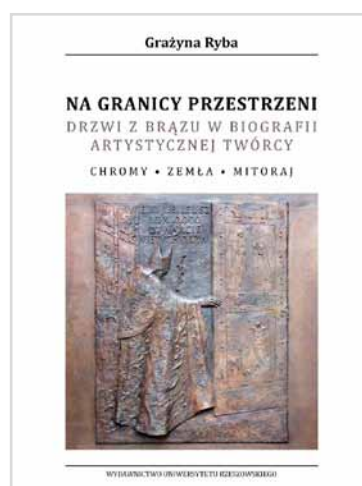
Dr hab. GRAŻYNA RYBA

Ukończyła historię sztuki w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz studia licencjacko-doktoranckie w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Dysertację doktorską przygotowała pod kierunkiem o. prof. dra hab. Józefa Benignusa Wanata. Stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o sztuce uzyskała 20 stycznia 2020 roku.

Jest pracownikiem Instytutu Sztuk Pięknych Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zainicjowała utworzenie, zorganizowała oraz koordynuje prace Centrum Dokumentacji Współczesnej Sztuki Sakralnej UR. Kieruje redakcją powołanego z jej inicjatywy rocznika „Sacrum et Decorum. Materiały i studia z historii sztuki sakralnej”, a także serii wydawniczej „Biblioteka Sacrum et Decorum”.

Uzyskała nagrodę Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego II stopnia za wybitne i twórcze osiągnięcia organizacyjne oraz Medal Edukacji Narodowej na wniosek Komitetu Głównego Olimpiady Artystycznej za osiągnięcia w pracy z olimpijczykami.

Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień związanych ze sztuką współczesną, przede wszystkim sakralną i religijną. Jest autorką licznych publikacji poświęconych tej tematyce.

XII Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu

Marta Lasota

W dniach 27–31 stycznia br. odbyły się XII Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu. Inicjatywa w Uniwersytecie Rzeszowskim została zapoczątkowana w 2009 roku przez dra hab. prof. UR Wacława Wierzbienca.

W tym roku uroczystości upamiętniające Ofiarę Holokaustu odbyły się w 35 miejscowościach województwa podkarpackiego. Po raz pierwszy w organizację obchodów zaangażowała się społeczność Pruchnika.

Zgodnie z tradycją centralne obchody w Rzeszowie rozpoczęły się od modlitwy na Nowym Cmentarzu Żydowskim przy ulicy Rejtana, na którym spoczywają zamordowani podczas Holokaustu Żydzi – mieszkańcy Rzeszowa oraz deportowani do rzeszowskiego getta z innych

miast. Modlitwę w języku hebrajskim odmówił rabin Shalom Ber Stambler z Chabad-Lubawicz w Warszawie, natomiast w języku polskim modlił się dominikanin o. Marek Pieńkowski.

Najważniejszym aspektem i elementem każdej edycji obchodów są spotkania z ocalonymi z Holokaustu i potomkami Ofiar. W tym roku Gośćmi Uniwersytetu Rzeszowskiego byli między innymi David Murlakow z Niemiec, więzień obozu w Mauthausen, Lucia Retman z Hajfy, Judith Elkin z Miami czy Anna Rzeszowska z domu Tannenbaum, potomkini rodziny rzeszowskich filantropów. Podzielili się Oni swoimi przeżyciami z okresu wojny. Przytaczając historie swoich przodków, często powtarzali, że Holokaust udało im się przeżyć dzięki pomocy Polaków.

Odbywające się od 12 lat na Podkarpaciu Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu są jedynym tak długo kontynuowanym tego typu projektem w Polsce. Dzięki zaangażowaniu lokalnych władz i aktywności mieszkańców regionu podtrzymywana jest pamięć o tamtych wydarzeniach, wzrasta także świadomość i wiedza na temat historii i kultury Żydów.

Fot. M. Świącicki

Nowoczesna II Rzeczpospolita

Bartosz Pasterski

„Oblicza polskiej modernizacji” to cykl konferencji naukowych organizowanych przez Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego w ramach projektu „W drodze ku modernizacji. Niepodległa Polska i wolni Polacy w XIX–XXI wieku”. Pierwsza z nich pod hasłem „W drodze ku niepodległości. Przemiany modernizacyjne na ziemiach polskich w II połowie XIX i na początku XX wieku” odbyła się 4–5 kwietnia 2019 roku w Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce koło Krosna. Natomiast druga, zatytułowana „W drodze ku niepodległości. Procesy modernizacyjne w Drugiej Rzeczypospolitej”, została zorganizowana w dniach 4–5 grudnia 2019 roku w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli.

Oficjalnego otwarcia konferencji dokonała dyrektor Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli Lucyna Mizera, a obrady naukowe otworzył pełnomocnik prorektora Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego do spraw Organizacji i Współpracy Międzynarodowej dr Jarosław Kinal, witając uczestników konferencji w osobach historyków gospodarki i ekonomistów z wielu ośrodków akademickich całego kraju.

Po oficjalnej części rozpoczęły się obrady plenarne. W pierwszej sekcji, zatytułowanej „Zagadnienia koncepcyjne”, moderatorem był dr Jarosław Kinal. Wystąpienia badaczy zainaugurował dr Marian Zalesko z Uniwersytetu w Białymstoku, referując na temat dziedzictwa zaborów i roli myśli ekonomicznej w II Rzeczypospolitej. Drugim prelegentem był dr hab. prof.

UMCS Marek Sioma z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, występując z referatem pt. *Wizja gospodarki Obozu Zjednoczenia Narodowego*. Ostatnią prelegentką w tej części była dr Małgorzata Łapa z Uniwersytetu Łódzkiego, która zaprezentowała pracę pt. *Między ideologią a praktyką gospodarczą. Dążenia modernizacyjne rządów sanacyjnych w drugiej połowie lat dwudziestych*.

Drugą część sesji „Zasadnicze procesy modernizacyjne”, którą poprowadził dr Hubert Kotarski, otworzył dr hab. prof. SGH Jacek Luszniewicz referatem pt. *Kierunki przebudowy systemu gospodarczego II RP w koncepcjach katolicyzmu społecznego*. Z kolei w wystąpieniu dra hab. prof. UAM Romana Macyry pt. *Modernizacja w Drugiej Rzeczypospolitej: przypadek Wielkopolski (1918–1939)* podjęty został

problem dat granicznych dotyczących ujednoczenia przepisów gospodarki. Dr Jerzy Łazor ze Szkoły Głównej Handlowej przedstawił temat *Wpływ kapitału francuskiego na modernizację Polski międzywojennej*, natomiast dr hab. Karol Chylak ze Społecznej Akademii Nauk w Warszawie wygłosił przemówienie: *Czy modernizacja? Przekształcenia struktury agrarnej w II Rzeczypospolitej*. Jako ostatnia w tej części obrad swój referat pt. *Modernizacja a emigracja, ziemie polskie 1870–1939. „Nawis” demograficzny barierą modernizacji?* przedstawiła dr hab. prof. UW Cecylia Leszczyńska z Uniwersytetu Warszawskiego.

Trzecią fazę sesji „Przemiany społeczne” poprowadziła dr hab. prof. UR Edyta Czop. Ostatnia część w pierwszym dniu konferencji rozpoczęła się od wystąpienia dr hab. prof. UW Joanny Dufnat z referatem pt. *Odwrót od idei równouprawnienia. Kwestia praw kobiet w dyskursie publicznym w Polsce w okresie wielkiego kryzysu gospodarczego (1930–1935)*. Kolejny uczestnik, prof. dr hab. Paweł Grata z Uniwersytetu Rzeszowskiego, wygłosił traktat pt. *Polityka społeczna jako czynnik modernizacji Drugiej Rzeczypospolitej*. Ostatnim prelegentem był prof. dr hab. Robert Litwiński z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, który zaprezentował

zagadnienie pt. *Modernizacja policji w II Rzeczypospolitej. Idea i realizacja*. Po wystąpieniu prof. Litwińskiego odbyła się dyskusja, a po niej prof. Paweł Grata dokonał podsumowania pierwszego dnia konferencji.

Sekcję obrad plenarnych pt. „Wybrane aspekty modernizacji, cz. 2” poprowadził prof. dr hab. Paweł Grata. Rozpoczął ją referat dra Dawida Kellera z Muzeum Śląskiego w Katowicach pt. *Bariery modernizacji międzywojennego kolejnictwa w Polsce – próba identyfikacji*. Następnie prof. dr hab. Wojciech Morawski ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie przedstawił temat: *Lotnictwo Polski międzywojennej – między mitologią a realiami*. Prof. dr hab. Piotr Franaszek z Uniwersytetu Jagiellońskiego zaprezentował wykład pt. *W stronę modernizacji polskiego sektora naftowego w okresie międzywojennym – działania władz II RP na rzecz stworzenia silnego polskiego przemysłu naftowego*. W następnej kolejności mgr Wojciech Chudzik z Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli zapoznał audytorium z kwestią *Elektryfikacji i przemysłu elektrotechnicznego i elektronicznego w Centralnym Okręgu Przemysłowym 1937–1939*. Ostatnim prelegentem był prof. dr hab. Janusz Kaliński ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, który wygłosił referat pt. *Elektryczne Koleje Dojazdowe jako czynnik modernizacji zachodniego pasma województwa warszawskiego (1927–1939)*. Badacz przybliżył genzę przedsiębiorstwa, poruszył kwestie związane z udzieleniem kredytu na budowę trasy.

Po dyskusji poświęconej wielu kwestiom dotyczącym procesów modernizacyjnych odrodzonego kraju prof. Paweł Grata podsumował konferencję, podziękował uczestnikom za przyjazd i zaprosił do udziału w trzeciej sesji z cyklu „Oblicza polskiej modernizacji”, która tym razem koncentrować się będzie wokół tematu *Dokonań społecznych i gospodarczych Polaków w okresie Polski Ludowej*.

W Sztokholmie przed Noblem i dla Nobla

Magdalena Rabizo-Birek

Kiedy powiedziałam koleżankom z Zakładu Literatury Polskiej XX i XXI wieku w połowie listopada 2019 roku, że wkrótce lecę do Sztokholmu, zapytały mnie, czy wybieram się na uroczystość wręczenia literackiej Nagrody Nobla Oldze Tokarczuk. Odpowiedziałam im wtedy buńczucznie, że nie, ale „ponieważ jednego literackiego Nobla już załatwiłam, to jadę pracować nad Noblem dla kolejnego pisarza”. W tym miejscu muszę wyjaśnić, skąd wziął się mój cokolwiek arogancki ton. W październiku 2012 roku, z okazji podwójnego jubileuszu Olgi Tokarczuk (pięćdziesiąte urodziny oraz dwudziestolecie debiutu powieścią *Podróż ludzi Księgi*), zorganizowaliśmy (Instytut Filologii Polskiej oraz redakcja „Frazy”) dwudniowe sympozjum poświęcone jej twórczości.

Jego częścią była konferencja naukowa, którą pisarka otworzyła napisanym specjalnie na tę okoliczność esejem *Palec w soli, czyli krótka historia mojego czytania*. Konferencja odbywała się 11 października, w dniu ogłoszenia werdyktu Akademii Noblowskiej o Nagrodzie Literackiej. Z perspektywy czasu wydaje się nam, że było to prorocze wydarzenie. Okazało się, że jako pierwsi zaprosiliśmy pisarkę z wykładem na uniwersytet, jako pierwsi zorganizowaliśmy konferencję o jej twórczości, wreszcie rok później – także jako pierwsi – przygotowaliśmy poświęconą jej twórczości książkę – wieloautorską monografię pt. *Światy Olgi Tokarczuk* pod redakcją moją, mojej doktorantki Magdaleny Pocałurn-Dydcz i studenta Adama Bieniasa (ukazała się w koedycji Stowarzyszenia Literacko-Artystycznego *Fraza* i Wydawnictwa Uniwersytetu Rzeszowskiego).

Monografię spośród podobnych prac wyróżniało zamieszczenie w niej nie tylko rzeszowskiego eseju Tokarczuk, ale także wybranych przez pisarkę juveniliów – w tym wyboru jej mało znanych wierszy z arkusza *Miasto w lustrach* (1989) oraz prasowego debiutu – opowiadania *Świąteczne zabijanie ryby*. Chcieliśmy, by zamieszczone w monografii szkice były wyłącznie dziełem rzeszowskiego środowiska naukowego: badaczy, doktorantów, absolwentów i studentów Wydziału Filologicznego. Utwory wyszukaliśmy wspólnie z Adamem Bieniasem, pomysłodawcą wzbogacającego książkę *Zbiorowego portretu Olgi Tokarczuk*. O swoim stosunku do pisarki i jej twórczości wypowiedziało się w nim kilkudziesięciu wybitnych polskich intelektualistów: artystów, naukowców, krytyków.

Po sukcesie, jakim było uniwersyteckie sympozjum poświęcone Oldze Tokarczuk, postanowiliśmy kontynuować tradycję, zapraszając na nasz uniwersytet innych wybitnych, interesujących pisarzy. Na Uniwersytecie Rzeszowskim zagościli Andrzej Stasiuk, małżeństwo Stefan Chwin i Krystyna Lars oraz – w 2017 roku – Tomasz Różycki: poeta i tłumacz poezji francuskiej, eseiści, prozaik. Podobnie jak w przypadku Olgi Tokarczuk staraliśmy się łączyć sympozja z jubileuszami pisarzy, a także organizować poświęcone im konferencje naukowe, które zaowocowały kolejnymi publikacjami. Tak stało się w przypadku twórczości Andrzeja Stasiuka, o którym także opublikowaliśmy pierwszą monografię (*Miejsca, ludzie, opowieści. Szkice o twórczości Andrzeja Stasiuka*, 2018).

Powracając do punktu wyjścia moich refleksji: do Sztokholmu, zostałam zaproszona wraz z profesorem Czabanowską-Wróbel oraz Tomaszem Różyckim na sympozjum *Möte med Tomasz Różycki* poświęcone jego twórczości, które na Wydziale Sławistyki Uniwersytetu Sztokholmskiego zorganizowała zatrudniona w nim profesor Maria Zadencka. Nasza trójka przygotowała nań szkice w języku angielskim: poeta wygłosił świetny, programowy esej *O tłumaczeniu*, profesor Czabanowska-Wróbel w artykule *Tomasz Różycki – poeta* scharakteryzowała najważniejsze aspekty jego poezji, ja mówiłam o *pierwszej świetności* poety – wybranych utworach z jego czterech pierwszych tomów.

Noblowskie miejsca w Sztokholmie oglądaliśmy tuż przed rozpoczęciem „Tygodnia noblowskiego” – cyklu wielu wydarzeń z udziałem laureatów, poprzedzających oficjalne uroczystości przyznania nagród. Witryny największych księgarni były już ozdobione szwedzkimi wydaniem utworów dwójki noblistów – Olgi Tokarczuk i Petera Handkego. Także usytuowana

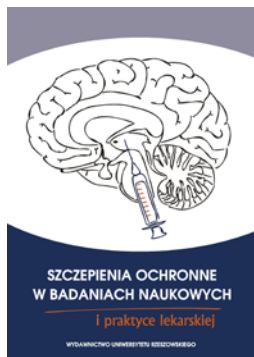

w ciekawym architektonicznie budynku kampusu Uniwersytetu Sztokholmskiego sławistyka ozdobiona była informacjami o nagrodzie Nobla dla Olgi Tokarczuk, zaproszeniami na spotkania z nią i tłumaczami jej utworów, których dwudziestka wybrała się do Sztokholmu. Miło było zobaczyć je tuż obok informacji o naszym sympozjum, jak też zobaczyć na tablicy naprzeciw gabinetu profesor Zadenckiej fotografie Wisławy Szymborskiej, Zuzanny Ginczanki oraz dobrze znany plakat... Muzeum Historycznego w Sanoku z obrazem Zdzisława Beksińskiego.

Sympozjum zakończyło się sukcesem. Ponadto w czasie dwudniowego pobytu w Sztokholmie udało się nam zwiedzić niedawno odnowione i ciekawie zaaranżowane Muzeum Narodowe, a także odbyć spacer po ozdobionej świątecznymi dekoracjami, otoczonej wodami jezior i morskich zatok stolicy Szwecji.

Wizyta w Sztokholmie przyniosła mi wiele przeżyć i refleksji, a wszystkie one były budujące – oto przyjaciele z lat młodości i literaccy podopieczni osiągają niebotyczne sukcesy, a z robionych wspólnie ze studentami kameralnych, naukowych imprez rodzą się epokowe dzieła. Niewielka konferencja w Auli im. S. Pigonia dawnego Instytutu Filologii Polskiej UR skutkuje zaproszeniem do udziału w sympozjum na najważniejszym szwedzkim uniwersytecie.

Wydawnictwo UR poleca

Szczepienia ochronne w badaniach naukowych i praktyce lekarskiej,
red. Jacek Tabarkiewicz, Paulina Frączek
 ISBN 978-83-7996-773-5, 2019, 134 ss., format B5, oprawa broszurowa

Wprowadzenie szczepień ochronnych uznaje się za jedno z najważniejszych osiągnięć współczesnej medycyny. Zgodnie z aktualną wiedzą medyczną są one najskuteczniejszą metodą ochrony przed chorobami zakaźnymi. Nie ma też wiarygodnych danych naukowych, że stosowanie preparatów biologicznych zawierających antygeny stymulujące układ odpornościowy może być przyczyną chorób niezakaźnych.

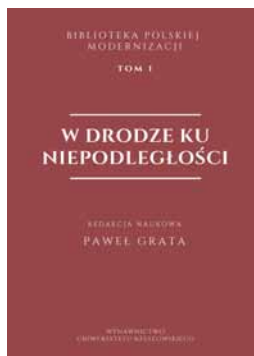
W piśmiennictwie naukowym, a także na forach społecznościowych wciąż jednak powraca dyskusja dotycząca potrzeby szczepień, ich bezpieczeństwa czy obowiązkowego charakteru. W krajowym, jak i międzynarodowym obiegu naukowym znajdują się liczne publikacje poświęcone tym zagadnieniom.

Niniejsza monografia, będąca efektem współpracy naukowców, lekarzy praktyków oraz społeczności studenckiej, wyróżnia się jednak aktualnością, która stanowi szczególnie cenny głos w dyskusji co do zasadności szczepień.

Waldemar Furmanek, Człowiek. Urzeczywistnianie się osoby
 ISBN 978-83-7996-768-1, 2020, 382 ss., format B5, oprawa broszurowa

Realizowanie osobowego potencjału rozwojowego człowieka przejawia się w wielości form ludzkiej aktywności. Dla ekspresji duchowości poprzez twórczość oraz tworzenia warunków do uczenia się przez pracę konieczne jest dostrzeganie niepowtarzalności indywidualnych cech osoby. Niniejsza monografia przybliża złożoną problematykę znaczenia wartości w życiu człowieka i umiejscowienia osoby w przestrzeni aksjologicznej, inspirując do wielowątkowej refleksji nad działalnością pedagogiczną. Autor wskazuje różne formy oddziaływań wychowawczych, których celem jest budowanie godności człowieka w myśl wytycznych teleologii wychowania. Szeroko omawia wolność jako kategorię pedagogiki. Jej dopełnienie w relacjach międzyosobowych stanowi odpowiedzialność. Uświadomienie sobie ścisłego związku tych wartości i poszukiwanie harmonii między nimi jest drogą do dojrzałego uczestnictwa w życiu społecznym.

W drodze ku niepodległości. Przemiany modernizacyjne na ziemiach polskich na początku i w II połowie XX wieku, **red. Paweł Grata**
 „Biblioteka Polskiej Modernizacji” ISBN: 978-83-7996-776-6, 2019, 442 ss., format B5, oprawa broszurowa

„Biblioteka Polskiej Modernizacji” to nowa seria wydawnicza publikująca efekty prac badawczych poświęconych dziejom polskiej modernizacji gospodarczej i społecznej w okresie od połowy XIX wieku do czasów współczesnych. Ta inicjatywa wydawnicza jest wynikiem realizacji projektu badawczego „W drodze ku modernizacji. Niepodległa Polska i wolni Polacy w XIX–XXI wieku”, w którego pracach udział wzięło kilkudziesięciu naukowców z kraju i zagranicy.

Tematyka pierwszego tomu porusza najważniejsze aspekty polskiej modernizacji w okresie od drugiej połowy XIX wieku do początku XX wieku, gdy przy szybko zachodzących w Europie zmianach rozwojowych Polakom wciąż brakowało własnego państwa, a na obszarze dwóch z trzech zaborów działalność władz publicznych nastawiona była na tłumienie polskich aspiracji, również gospodarczych i społecznych.

Monografia obejmuje dziewiętnaście tekstów opartych na wnikliwej analizie źródłowej. Ukazuje podstawowe zjawiska składające się na procesy rozwojowe w omawianym okresie, ważne impulsy modernizacyjne w gospodarce ziem polskich, przemiany społeczne oraz lokalny wymiar modernizacji.

Na scenie: Robert Nowak, Jan Wolski i Szymon Dorak jako Mycielski.

O artyście niepokornym

Andrzej Piątek

Na scenie w sali widowiskowo-koncertowej Instytutu Muzyki Teatr Scena Propozycji Uniwersytetu Rzeszowskiego przedstawił premierę spektaklu *Muzyka kładzie się w ciszy* według scenariusza Janusza Pokrywki, w reżyserii Ryszarda Szeteli.

W zasadzie jest to sztuka głównie dla jednego aktora. Czoro pozostałych krótkim słowem lub gestem jedynie komentuje jego sytuacje. Tekst wybrzmiewa moralitetem. A rzecz dotyczy życia i jest o życiu artysty, którego los częściej doświadczał, niż słał mu róże.

Tekst o Zygmuncie Mycielskim, artyście za życia mniej widocznym na tle innych mu współczesnych, ale z wyraźnie zaznaczonym indywidualizmem wybitnej osobowości, Janusz Pokrywka w scenariuszu ubogacił istotnymi tekstami Andrzeja Szypuły, zbieracza i wydawcy listów Mycielskiego i strażnika pamięci o kompozytorze i autorze literackich dzienników.

Mycielskiego życie rzucało po świecie, zanim nie dokonało się pochówkiem w rodzinnym grobowcu w Wiśniowej opodal Rzeszowa. Mycielscy, kulturalna rodzina ziemiańska, byli wiele lat właścicielami Wiśniowej. Przed wojną przyjeżdżali tu Czapski, Rudzka-Cybisowa, Czyżewski i Karpiński. Mehofffer uwiecznił parkowy dąb grafiką, która trafiła na przedwojenny służbotowy banknot. Ten anegdotyczny motyw Pokrywka wykorzystuje w swoim przedstawieniu.

Mycielski przemierzył całą Europę. Od szkoły w Krakowie, gdzie uczył się muzyki u Włocha organisty i dyrygenta chórow, po 1928 rok, kiedy za radą Szymanowskiego postanowił edukować się u Nadii Boulanger w École Normale de Musique w Paryżu, do 1926 roku, daty wstąpienia i wkrótce prezury Association des Jeunes Musiciens Polonais stworzonego przez polskich muzyków studiujących w Paryżu.

Po wojnie w Warszawie rozpoczął redagowanie „Ruchu Muzycznego”. Wkrótce za opublikowaną w „Przeglądzie Kulturalnym” krytykę izolowania polskiej kultury w Europie mocno naraził się stalinowskim władzom. Po wkroczeniu wojsk Układu Warszawskiego do Czechosłowacji w 1968 roku zamieścił w paryskiej „Kulturze” List otwarty do muzyków czeskich i słowackich. W 1975 roku podpisał memoriał 59 intelektualistów w związku z projektowanymi zmianami Konstytucji.

Służba Bezpieczeństwa szykanowała go latami. Mimo to jego utwory wykonywano na „Warszawskiej Jesieni” i mógł wyjeżdżać za granicę. Kiedy zmarł w Warszawie, pochowano go na jego życzenie w Wiśniowej. Łączył z nią tylko dziecięce wspomnienie wyrzucenia rodziny Mycielskich z ich dworu przez funkcjonariuszy systemu totalitarnego, z którym walczył, gdzie mógł i jak mógł słowem i muzyką.

W Wiśniowej w 1988 roku Andrzej Szypuła założył Towarzystwo im. Zygmunta Mycielskiego, które wydaje pismo „Kamer-

ton” dokumentujące mniej znane fragmenty życiorysu oraz twórczość kompozytora i pisarza. W spuściźnie zdeponowanej w Warszawie są szkice, rękopisy, wydania kompozycji, piśmiennictwo muzyczne i literackie, listy i dzienniki wydawane książkowo, jako *Dziennik 1960–1969*, *Dziennik 1950–1959* i *Niby dziennik*.

Do swego przedstawienia Janusz Pokrywka – profesor Uniwersytetu Rzeszowskiego, malarz, reżyser i scenograf, założyciel i dyrektor artystyczny Teatru Scena Propozycji, która odżyła po przejściu jej przez Uniwersytet Rzeszowski – dokłada własną oprawę plastyczną. Jak to u niego, a jest twórcą licznych i liczących się w Polsce spektakli nagradzanych i zauważanych przez krytykę, ją także cechuje skrótowość, z ukrytym i czasem przewrotnym humorem, skromność wskutek nienadużywania nadmiernej kolorystyki. Pokrywka operuje znakiem magicznym, którego wymowa często bywa na pograniczu symboli ludowych. Na takiej zasadzie przywołuje na scenie makietę dworu w Wiśniowej, ścianę mieszkania w Warszawie i Paryżu, wizerunek parkowego dębu, symbolizującego polskość i siłę polskiego ziemiaństwa, co ma związek z charakterem i przekonaniem Mycielskiego, i wszechobecne sterty książek znaczące stałe przemieszczanie i wędrowkę intelektualisty. Bo o tym głównie, o stabilności charakteru i przekonaniu, o niepoddawaniu się psychicznej przemocy nawet z cenę wysoką, jest spektakl Pokrywki.

Jest także o starości, starzeniu i przemijaniu. W postać starzejącego się i na starość schorowanego Mycielskiego ambitnie wcielił się młody aktor Szymon Dorak. Tworzy postać wielowymiarową z drobnymi detalami osobowościowymi, które w sumie łączy umiejętnie. Widać ogromną pracę Ryszarda Szeteli, doświadczonego aktora i reżysera przedstawienia włożoną w prowadzenie młodego aktora. Jeśli ktoś zna rolę Szeteli, dostrzeże u Doraka cechy wspólne i do pewnego stopnia naśladownictwo, co absolutnie nie jest niczym złym w relacji mistrz i uczeń. Nie do końca jednak udaje się Dorakowi zaplanować nad prostotą przekazu słownego. Czasami deklamuje i niepotrzebnie mówi swe kwestie z emfazą.

W postaci ze świata realnego i nierealnego komentujące zdarzenia wcielają się Joanna Sitarz, Paulina Zajęc, Robert Nowak i Jan Wolski. Szetela prowadzi spektakl w sposób wycieniony, spowolniony, jak przystało na przekaz refleksyjny, zarazem dynamiczny, zmuszający do śledzenia akcji, czytelnie i precyzyjnie, z dbałością o każdy detal i słowo.

Istotnym dopełnieniem spektaklu jest Chopin i naturalnie muzyka Mycielskiego.

Relacja z Nocy Biologów

Roman Maślanka

10 stycznia 2020 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyło się już po raz czwarty ogólnopolskie przedsięwzięcie pt.: *Noc Biologów*, którego celem jest popularyzacja wiedzy z zakresu nauk przyrodniczych. Organizatorami wydarzenia byli pracownicy i studenci Instytutu Biologii i Biotechnologii we współpracy z pracownikami Instytutu Nauk Rolniczych, Ochrony i Kształowania Środowiska Kolegium Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Po raz pierwszy do współpracy zaproszono również organizacje spoza uczelni, między innymi: Stowarzyszenie Upowszechniania Wiedzy *ExploRes*; Stowarzyszenie *EKOSKOP*; Fundację Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu „Dolina Lotnicza”; Podkarpackie Centrum Nauki oraz Podkarpacki Okręg Ligi Ochrony Przyrody.

Wydarzenie odniosło niezwykle sukces, ponieważ w programie *Nocy Biologów* znalazło się ponad sto propozycji,

w tym wykłady otwarte, wykłady z dyskusją, warsztaty i laboratoria, pokazy, prezentacje oraz wystawy interaktywne. W trakcie zajęć uczestnicy odkrywali m.in.: co kryje się w skałach i bursztynie? Jak smakuje komórka? Co da się zobaczyć pod mikroskopem? Sprawdzali, gdzie znajduje się najwięcej witaminy C, jaką tajemną moc kryje w sobie cytryna, jak można wykorzystać nanotechnologię w leczeniu chorób nowotworowych, co piszczą w powietrzu oraz jak dzieli się komórka. Ponadto mogli uczestniczyć w wykładach i prezentacjach dotyczących m.in. tajników pracy

leśnika, zagrożenia suszą terenów Polski, faktów i mitów związanych z ochroną środowiska, realności uzyskania wiecznej młodości czy przeglądu dzikich roślin jadalnych w Polsce i na świecie.

Tegoroczna edycja *Nocy Biologów* zgromadziła prawie pięciuset uczestników, wśród których znaleźli się zarówno uczniowie szkół średnich i podstawowych, dzieci wraz z rodzicami, jak również osoby dorosłe. Na szczególną uwagę zasługuje postawa i duże zaangażowanie studentów wszystkich roczników kierunku „biologia”, których ciężka

praca, ale i uśmiech na twarzy stały się siłą napędową akcji. *Noc Biologów* okazała się wspaniałą możliwością, by spotkać i móc porozmawiać z naukowcami, samodzielnie wykonać doświadczenia, przeprowadzić obserwacje mikroskopowe, poznać z bliska rośliny i zwierzęta, a także zobaczyć pokazy przygotowane w ramach wystaw interaktywnych.

Akcja *Nocy Biologów* oraz działania pracowników i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego pokazują, że biologia jest stale rozwijającą się, jak również niezwykle pasjonującą dziedziną nauki.

Fot. P. Ziemia i B. Babelski

Orientation Day

Anna Pięta-Szawara

19 lutego 2020 r. odbyła się 5. edycja Podkarpackich Targów Edukacyjnych – Orientation Day, organizowanych przez Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie im. Stanisława Barańczaka w Rzeszowie. Uroczystego otwarcia wydarzenia dokonali: p. Monika Neusser, przedstawicielka prezydenta miasta Rzeszowa, prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. Wojciech Walat, prof. UR oraz dr Anna Pięta-Szawara, dyrektor Dwujęzycznego Liceum Uniwersyteckiego.

W targach wzięło udział trzydziestu wystawców. Były to licea, szkoły branżowe i językowe. Szeroka oferta szkół średnich z Podkarpacia, a także wspianą atmosferą towarzyszącą targom wpłynęły na duże zainteresowanie przybyłych gości. Oprócz możliwości zdobycia informacji dotyczących funkcjonowania poszczególnych szkół zainteresowani mogli uczest-

niczyć w specjalistycznych pokazach, wspólnych śpiewach i tańcach. Podekscytowanie zgromadzonej młodzieży, która z zaciekawieniem rozglądała się za wymarzoną szkołą, wpłynęło na niezwykle pozytywną atmosferę wydarzenia i dało organizatorom motywację do poprowadzenia podobnych imprez w przyszłości.

Fot. M. Święcki

Otwarcie Centrum Symulacji Medycznej

20 lutego 2020 r. odbyło się uroczyste otwarcie Centrum Symulacji Medycznej. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele władz Uniwersytetu oraz KNM, władze rządowe i samorządowe, pracownicy, studenci oraz będący przyjaciółmi Uniwersytetu goście.

Centrum Symulacji Medycznej jest częścią Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego mieszczącą się przy ul. Warszawskiej 26a w dawnym budynku Instytutu Fizjoterapii. W chwili obecnej, dzięki dotacjom władz miasta Rzeszowa oraz Marszałka Województwa Podkarpackiego, obiekt został częściowo zaadaptowany i wyposażony w nowoczesny sprzęt medyczny, szkoleniowy oraz system audio-video w ramach projektów współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu operacyjnego „Wiedza. Edukacja. Rozwój”. Są to:

SIMhealth – pielęgniarstwo i położnictwo XXI wieku. Rozwój kształcenia praktycznego pielęgniarek i położnych z wykorzystaniem Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Projekt realizowany w ramach programu operacyjnego „Wiedza. Edukacja. Rozwój 2014–2020”.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Wartość projektu: 4 121 263,12 zł

Dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej: 3 473 400,55 zł

WCSM – edukacja medyczna z wykorzystaniem Centrum Symulacji Medycznej – program rozwojowy Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Projekt realizowany w ramach programu operacyjnego „Wiedza. Edukacja. Rozwój 2014–2020”.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Wartość projektu: 13 523 079,69 zł

Dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej: 11 397 251,56 zł

Grzegorz Kucaba

Wielkość:

Powierzchnia użytkowa łączna: 2 960,00 (m²)

Powierzchnia sal ćwiczeń: 615,70 (m²)

Infrastruktura

W Centrum Symulacji Medycznej drugie piętro zostało zaadaptowane w celu kształcenia praktycznego pielęgniarek i położnych. Powstały również sale symulacyjne niskiej, pośredniej i wysokiej wierności. Obecnie w ramach wdrożenia projektu SIMhealth w Centrum Symulacji Medycznej powstały takie pomieszczenia, jak: sala do ćwiczeń umiejętności pielęgniarskich, sala do ćwiczeń umiejętności położniczych – sala porodowa czy też sala do kształtowania umiejętności technicznych. Są to pomieszczenia wysokiej wierności, które zostały wyposażone w niezbędny nowoczesny sprzęt medyczny, np.: defibrylatory, respiratory, kardiomonitoring oraz zaawansowane technologicznie symulatory pacjentów w różnym wieku. Dają one możliwość wykonywania badań w czasie rzeczywistym, prezentując różne funkcje fizjologiczne, reakcje na bodźce, zmiany osłuchowe, a przez to również możliwość wywołania różnego rodzaju objawów chorobowych według ułożonego scenariusza symulacyjnego. W sali opieki położniczej, wyposażonej w zaawansowany symulator porodowy, studenci mają możliwość doskonalenia umiejętności praktycznych techniki odbioru porodu. Sale pośredniej i niskiej wierności wyposażone są w fantomy oraz trenery mające na celu doskonalenie umiejętności technicznych.

Pomieszczenia symulacyjne, dzięki wyposażeniu w system audio-video, umożliwiają rejestrowanie scenariuszy symulacyjnych. Nagrana w ten sposób sesja jest szczegółowo oma-

wiana z uczestnikami w salach przygotowanych do debriefingu, wyposażonych w sprzęt multimedialny.

Centrum posiada także sale przystosowane do przeprowadzenia egzaminu OSCE – obiektywny strukturyzowany egzamin kliniczny (Objective Structured Clinical Examination), który pozwala ocenić stopień osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie umiejętności praktycznych zdobytych w całym toku studiów.

W ramach projektu WCSM w najbliższym czasie zostanie zaadaptowany i wyposażony parter oraz piętro pierwsze, dając możliwość kształcenia także kierunku lekarskiego w wyspecjali-

zowanych salach, jak na przykład pracownia do nauki umiejętności chirurgicznych czy sala Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR). Remontowi zostanie poddana także kondygnacja na poziomie -1 (piwnice), gdzie znajdować się będzie między innymi gabinet środowiskowy i symulator ambulansu umożliwiający odtworzenie warunków działania zespołu karetki.

Cele

WCSM stworzy realną możliwość podniesienia jakości praktycznego kształcenia studentów na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego, umożliwiając zastosowanie wiedzy teoretycznej w kontrolowanych warunkach, poprzez konkretne i wybrane sytuacje kliniczne, doskonaląc zdolność logicznego, a także krytycznego myślenia oraz analizy i syntezy.

W ramach aktualnych projektów pracownicy dydaktyczni, naukowo-dydaktyczni oraz pracownicy techniczni biorą udział w kursach i szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje w postaci wizyt stażowych w ośrodkach symulacji medycznej w kraju i za granicą, kursów przygotowujących do prowadzenia i organizowania egzaminów OSCE oraz kursów dla personelu technicznego Centrum Symulacji Medycznej.

Fot. M. Świąćcki

Zespół WiredTeam na konkursie w Pradze

Jesteśmy absolwentami oraz studentami studiów inżynierskich i magisterskich na kierunku mechatronika na Uniwersytecie Rzeszowskim. Dzięki zdobytej wiedzy z zakresu elektroniki, automatyki, robotyki oraz konstrukcji maszyn mieliśmy okazję do uczestniczenia w wielu ciekawych projektach. Prace nad jednym z nich (Wired) rozpoczęliśmy od skutecznego sterowania modelem manipulatora przemysłowego AL5A. W wyniku wyprowadzenia modelu matematycznego oraz układu elektronicznego zbudowaliśmy urządzenie umożliwiające kontrolę manipulatora zarówno w przestrzeni kartezjańskiej, jak i przegubowej oraz uczenie i odtwarzanie sekwencji ruchów. Stanowisko pozwalało na pełne odtworzenie inżynierii wstecznej badanego komponentu. Dzięki jego poszczególnym segmentom byliśmy w stanie zeskanować element przestrzenny za pomocą skanera 3D, przemodelować w środowisku CAD, dokonać modyfikacji modelu i wytworzyć go na nowo z wykorzystaniem metody druku 3D. Całość procesu była wspomagana robotycznie.

Zespół WiredTeam na konkursie w Pradze (od lewej kolejno):

Wojciech Słysz, Grzegorz Pado, Karol Nawrot i Alina Zięba

Model wraz ze stworzoną linią produkcyjną stał się również tematem dwóch prac inżynierskich, pracy magisterskiej oraz pięciu artykułów naukowych.

Do naszych największych osiągnięć zaliczamy: główną nagrodę w kat. Freestyle na zawodach międzynarodowych East Robo w maju 2019 roku w Białymstoku; drugą główną nagrodę na Konferencji Młodych Inżynierów w Rzeszowie w maju 2019 roku za projekt linii technologicznej WiredLine oraz w 2017 roku za robota Wired; zajęliśmy również drugie miejsce w Bałtyckich Bitwach Robotów w Gdańsku w 2019 roku; dodatkowo zdobyliśmy drugie miejsce w kat. Freestyle podczas zawodów Robotic Tournament w Rybniku w marcu 2018 roku. Zwierczeniem pracy nad projektem było otrzymanie przez członków naszego zespołu stypendium Ministra Edukacji Narodowej za wybitne osiągnięcia naukowe.

Projekt uczelniany stał się dla nas inspiracją, a jednocześnie motywacją do dalszej pracy. Obecnie na podstawie naszych doświadczeń realizujemy projekt zrobotyzowanej platformy druku 3D skupia-

jącej się na aspektach sprzętowych, jak i programowych. Projekt bazuje na koncepcji Przemysłu 4.0. Pomysł jest objęty wsparciem platformy Samsung Inkubator z oddziałem w Rzeszowie (<https://startupinkubator.pl/portfolio-item/wiredline/> - link do opisu projektu).

Dodatkowo posiadamy własną działalność gospodarczą WiredTeam, dzięki której realizujemy kolejne projekty oraz stajemy się coraz bardziej rozpoznawalni na rynku. Naszym głównym przedmiotem pracy jest druk 3D, posiadamy zaplecze technologiczne do wytwarzania elementów w pięciu technologiach (FDM, SLA, SLS, Polyjet, DMLS), wśród nich znajdują się również urządzenia umożliwiające wykonanie elementów o wysokiej dokładności (nawet do 5 microna), wykonanych z szerokiej palety materiałów, jak m.in. żywice światłoutwardzalne, stop aluminium AlSi10Mg czy popularny materiał inżynierski – ABS. Wykonujemy usługi druku 3D, jak i usługi projektowania CAD. Więcej o naszym projekcie można się dowiedzieć z naszej strony internetowej www.wiredteam.pl, na którą serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych.

3 marca 2020 roku w Bibliotece Austriackiej UR ponad 140 osób przystąpiło do eliminacji regionalnych XXIII edycji ogólnopolskiego konkursu *Austria – kraj i mieszkańcy*. Pisemny test obejmował 40 pytań z zakresu historii, polityki, geografii, gospodarki, kultury oraz sztuki tego kraju. W konkursie rywalizowali uczniowie z Rzeszowa i z regionu. Głównym organizatorem turnieju, odbywającego się w ramach XX Wiosny Austriackiej w Opolu, jest tamtejsza Biblioteka Austriacka. Cieszący się rosnącym zainteresowaniem konkurs ma na celu zachęcenie do pogłębienia szeroko rozumianej wiedzy o historii i współczesności Austrii.

Czy w XXIII edycji ogólnopolskiego konkursu *Austria – kraj i mieszkańcy* uczestnicy z naszego regionu znów zajmą czołowe lokaty?

Ewa Czeanek-Florek

Czy i w bieżącej edycji konkursu naszym uczniom uda się – tradycyjnie – zająć wysokie lokaty? Dwa lata temu trzecie miejsce w finale przypadło uczestniczkę z naszego regionu, której udało się pokonać ponad 700 uczniów. Z kolei w ubiegłym roku 7 osób zakwalifikowało się do ścisłego finału w Opolu, a następnie I i II miejsce w finale oraz wyróżnienie za najciekawszą prezentację przypadło uczestnikom z Rzeszowa.

Dzięki wsparciu Konsula Honorowego Republiki Austrii we Wrocławiu dla zwycięzców konkursu przewidziane są atrakcyjne nagrody rzeczowe. Główną nagrodą jest weekendowa wycieczka do Wiednia ufundowana przez Biuro Podróży Almatu w Opolu. Ponadto planujemy w sposób szczególny nagrodzić także tych uczestników konkursu, którzy najlepiej napiszą test eliminacyjny w Rzeszowie.

Obóz zimowy

Aleksandra Reszewicz

Od 8 do 15 lutego 2020 roku w Rytrze, wsi położonej na trasie głównego szlaku turystycznego Beskidu Sądeckiego, odbył się obóz zimowy zorganizowany przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UR.

Uczestnicy brali udział w aktywnościach zaplanowanych przez kadrę czuwającą nad podopiecznymi. W planie obozu były m.in. zajęcia z nordic walking czy zwiedzanie ruin ryterskiego zamku, a to wszystko w otoczeniu górskiego krajobrazu. Każdy dzień był spędzony aktywnie. Dbali o to opiekunowie oraz zawsze gotowi do pomocy wolontariusze. Zainteresowani narciarstwem mogli nauczyć się jazdy na nartach w dostosowanych do swojego poziomu grupach.

Codziennie uczestnicy brali udział w spotkaniach integracyjnych. Wspólne zadania, zabawy, rozmowy, żarty pozwalały czuć się jak w domu. Dodatkową atrakcją dla pełnej integracji i dobrej zabawy był wieczór z kapelą góralską, kulig zwieńczony ogniskiem. Nie brakowało też dyskotek.

„Życie we wspólnocie oznacza, że jestem otwarty na tych, którzy mogą wpływać na moje życie i jednocześnie potrafię

»wyjść poza siebie«, aby służyć innym. Wspólnota to jest świat, w którym możliwe jest prawdziwe braterstwo”. To słowa Richarda Rohra, jakże trafne, ide-

alnie obrazujące cudowną społeczność BON-u, z którą miałam przyjemność spędzić jeden z najlepszych tygodni w moim życiu jako jedna z wolontariuszek.

Fot. A. Szymański, A. Kołodziej,
E. Cisto, D. Liśkiewicz

Zwycięstwo UR w Akademickich Mistrzostwach Podkarpacia w Piłce Siatkowej Mężczyzn

Wojciech Bajorek

Finał Akademickich Mistrzostw Podkarpacia w Piłce Siatkowej Mężczyzn odbył się 23.02.2020. Organizatorem zawodów była Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzanie w Rzeszowie. Mecze rozegrano w jej obiektach sportowych (campus Kielnarowa).

Znakomicie w tegorocznej edycji zaprezentowała się siatkarska reprezentacja mężczyzn Uniwersytetu Rzeszowskiego, zajmując 1 miejsce. Reprezentanci UR pokonali wszystkich przeciwników i jako

Gabriela Gudyka

jedyni w turnieju okazali się niepokonani. Pełne emocje mecze były rozgrywane na wysokim poziomie sportowym. W reprezentacjach uczelni z pierwszej czwórki wystąpili zawodnicy grający na co dzień w I oraz II lidze.

Uniwersytet Rzeszowski – PWSTE Jarosław	2:0
Uniwersytet Rzeszowski – PWSZ Krosno	2:1
Uniwersytet Rzeszowski – Politechnika Rzeszowska	2:1
Uniwersytet Rzeszowski – WSZliZ Rzeszów	2:1

Skład drużyny Uniwersytetu Rzeszowskiego:

Piotr Pękala (kapitan), Piotr Świeczka, Marcin Rola, Karol Rze-gocki, Bartosz Lasocki, Anatol Lejko, Paweł Kasperkowicz, Kry-stian Bernat, Jakub Sitkowski, Łukasz Gołąb, Kacper Fedorek, Patryk Babik, Karol Zarewicz, Damian Bykowski

Klasyfikacja końcowa Finału AM Podkarpacia 2020

1. Uniwersytet Rzeszowski
2. PWSZ Krosno
3. WSZliZ Rzeszów
4. Politechnika Rzeszowska
5. PWSTE Jarosław
6. PWSW Przemyśl

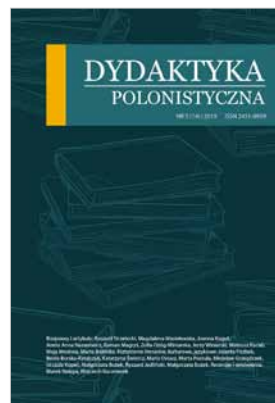
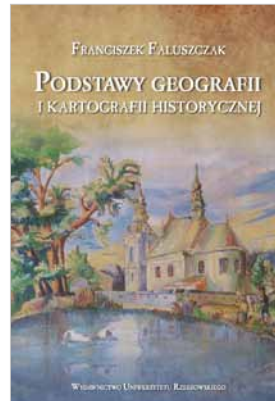
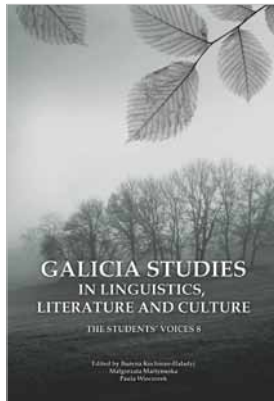
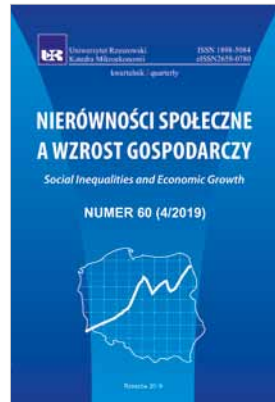
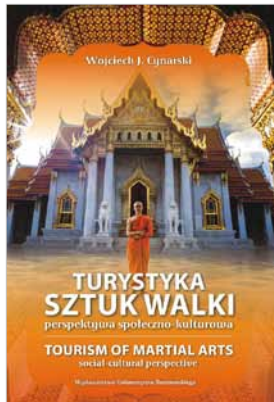
Wyróżnienie indywidualne dla najlepszego zawodnika turnieju (MVP) otrzymał Piotr Świeczka z Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Pierwsze cztery zespoły z Finału AM Podkarpacie awansowały do Finału Akademickich Mistrzostw Polski, które rozgrywane będą 16–19.04.2020 w Lublinie.

Fot. G. Gudyka

Nowości WYDAWNICZE

Prezentowane książki można nabywać, składając zamówienie pocztą elektroniczną lub bezpośrednio w Wydawnictwie (pok. 112; ul. prof. S. Pigonia 6, 35-310 Rzeszów).
Wydawnictwo UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
e-mail: wydaw@ur.edu.pl, <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>

Uniwersytet Rzeszowski
al. T. Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów
tel.: +48 17 872 10 00 (centrala)
ur.edu.pl